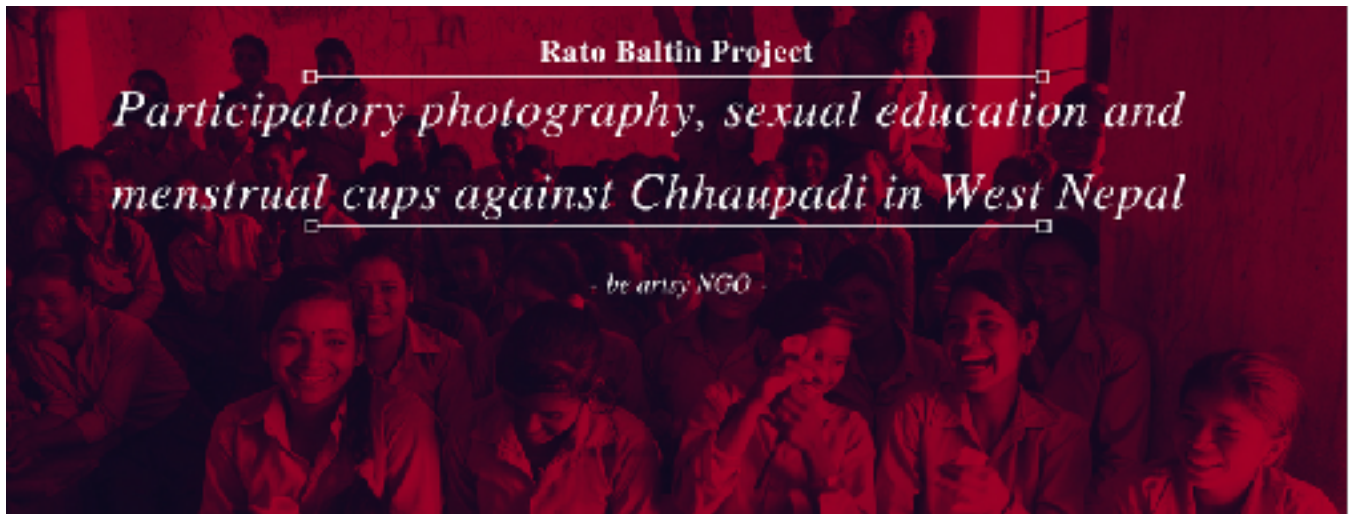

BE ARTSY

2017 AVALUACIÓ DE LA INCIDÈNCIA DEL
PROJECTE RATO BALTIN

DESCRIPCIÓ

A l'oest de Nepal, la falta d'opcions sanitàries sovint determina problemes de salut i absentisme escolar. La menstruació és un tema tocat per la vergonya, la inseguretat i per tradicions denigrants per dones, com el chhaupadi. El Chhaupadi es caracteritza per la prohibició a les dones, durant la menstruació, de poder entrar en la seva residència habitual, per la seva suposada «impuresa». Ha sigut criticat per violar drets humans fonamentals, i pel seu impacte en la salut física i mental. Tot i ser declarat il·legal, i perseguit, continua existint.

El projecte Rato Baltin, de l'ONG *be artsy*, és un programa de Gestió de Salut Menstrual (GSM), i educació sexual, que vol eradicar aquesta pràctica. El projecte inclou noies, nois, dones i homes, vol incloure tota la comunitat. A *be artsy* creiem que l'educació és el camí per canviar aquestes creences tan profundament arrelades.

EL PROJECTE TÉ UNA APROXIMACIÓ EN QUATRE LÍNIES PRÀCTIQUES

1. Taller que dona educació sexual tant a dones com nois adolescents a escoles rurals de les comunitats determinades.
2. Educació en higiene a totes les dones d'aquestes comunitats
3. Copes menstruals i formació en el seu ús a les noies voluntàries d'aquestes comunitats
4. Tallers de fotografia participativa per que les noies i les dones mostrin què senten sobre el chhaupadi i els seus períodes, i que els agradaria fer per canviar aquesta experiència.

Un component important del projecte Rato Baltin és la distribució d'una solució saludable i sostenible a la MHM (gestió de higiene menstrual, per les seves sigles en anglès) en zones rurals de Nepal: copes menstruals, de Ruby Cup, una companyia amb base a UK que produeix i és donant d'aquest recurs, una copa menstrual de silicona amb el mateix nom.

Dos cops l'any, visitem pobles remots per distribuir copes menstruals i conduir formació en temes de higiene i sexuals. Visitem de nou els pobles en què s'ha donat aquesta educació per constatar què (si han canviat coses) ha canviat, i avaluar el programa.

Hem distribuït ja més de 250 copes menstruals en escoles de pobles remots. Cada noia ha rebut una copa menstrual i formació per usar-la. També es dona un cubell (*baltin*), per preparar aigua neta, i tenir amb què esterilitzar la copa bullint-la, sabó i una tovallola.

OBJECTIUS DE L'AVALUACIÓ

Volem mesurar canvis en les vides de les participants i canvis en les comunitats determinades en el programa, i amb aquesta avaluació aconseguir nous donants i sponsors per:

- Oferir educació a dones, noies, nois i les seves comunitats sobre sexe, biologia, i pràctiques de MHM.
- Reduir l'absentisme escolar de les noies i nenes de determinades zones de l'oest de Nepal.
- Facilitar a noies i dones recursos per a la dignitat menstrual.
- Aconseguir la sostenibilitat i els resultats del projecte a llarg termini.

FOCUS DE L'AVALUACIÓ

El centre d'atenció de l'avaluació és abordar la qüestió de:

-Quins canvis han tingut lloc al voltant de la pràctica del chhaupadi en les vides de noies i a les comunitats després de l'implementació del nostre programa?

Per saber si el programa està basat en bones pràctiques metodològiques i lliçons apreses, l'avaluació també vol abordar les qüestions de:

-Com s'accepta i és sostenible l'ús de les copes mensuals en les comunitats subjecte del nostre projecte a l'oest de Nepal?

-Quins, si n'hi ha, aspectes del programa es poden millorar en el disseny i/o implementació?

Metodologia

Durant el període 2017 d'implementació, hem fet seguiments telefònics mensuals amb les noies voluntàries usuàries de les copes, i amb les infermeres i mestres locals voluntàries. Infermeres i voluntàries, tècniques de *be artsy*, han viatjat a les comunitats dos vegades el 2017 per conduir un seguiment cara a cara amb noies, per mesurar com progressa l'implementació de la copa. En aquests viatges, les noies han respost a qüestionaris sobre els canvis que han experimentat al voltant del chhaupadi des de la nostra primera visita, i el començament de l'ús de la Ruby Cup, també converses informals amb membres de la comunitat, per detectar impressions sobre l'ús de les copes mensuals i l'incidència de la formació amb els tallers.

Les noies que han participat en l'enquesta són usuàries de les copes mensuals donades. Però més de 1000 persones, noies i altres, han participat als tallers de formació, des de l'inici del projecte, a 4 pobles (amb diferents comunitats cadascun): Basti, Kunti Bandali, Rachuli i Chillhaya.

Els resultats

CHHAUPADI:

Només 9 noies van indicar que no van experimentar canvis en la tradició del chhaupadi, després del nostre programa. La resta van experimentar canvis.

Algunes noies van reportar canvis pel que fa a l'accés a aliments. De fet, algunes noies ara penen permès menjar verdures, fruites, i algunes poden beure llet. Unes noies ens han reportat que després de participar als tallers, les mares les han deixat una manta calenta al chhaugot (cabana), mentre que altres han explicat que ara dormen a l'interior de la casa, això sí en una habitacions o espais separats dels membres de la família. Algunes noies van reportar que des del taller no els van demanar participar en les pràctiques d'exclusió del chhaupadi, també poden cuinar.

Les noies van comunicar que al menstruar usant la copa, tot era més net, i tant les famílies com elles se sentien més segures. Van a l'escola durant el seu període, es redueix l'absentisme, i intenten ajudar activament altres noies en coses relacionades amb la menstruació.

Les noies que van reportar canvis relacionats amb el chhaupadi van veure canvis positius en altres aspectes:

«Per mi és una experiència positiva. A la meua vida això ha portat alguns canvis. La meua sang no fa olor ara que no surt fora. I anar a l'escola també és fàcil amb la copa.» ~ Bhawana Upadhya (Chilkhaya)

COPES MENSTRUALS

De les 111 copes que distribuïdes entre març i juny de 2017 a alumnes a Achcham i Kalikot, 8 van ser confirmades com a no-usuàries. No vam poder contactar personaament amb 14 noies, però en l'últim seguiment que vam poder fer amb elles per telèfon ens van confirmar que encara usaven les seves copes. Dos d'aquestes noies es van casar i ara resideixen a Índia.

«Estic contenta de haver tingut l'oportunitat de usar la copa Ruby ~ Binda B.K. (Rachuli)

RAONS PER UTILITZAR LA COPA:

- Manca de por a tacar la roba
- No hi ha sentiment d'estar menstruant
- Ja no s'han de preocupar per draps bruts
- No se senten avergonyides per fer pudor
- És més fàcil anar a l'escola ja que no han de portar draps o altres coses per canviar-se, ni amagar deixalles
- Ningú s'adona que estan menstruant, així que poden realitzar activitats normals com tocar l'aigua

RAONS PER NO UTILITZAR LA COPA:

- Alguna està embarassada, però després del naixement vol tornar a utilitzar-la
- Algunes van indicar molèsties lleus o incomoditat
- Haver-la perdut
- Supersticions a casa:

- La casa d'una de les noies va caure; un xaman li va dir a la família que això era a causa d'un esperit dolent, i que la família no podien tornar a entrar. Van ser obligats a deixar casa, i tot seguit van marxar del poble. La usuària de la copa no va poder tornar a entrar per a recuperar-la. Quan la seva família va marxar ella ja s'havia casat amb un noi del poble i ara viu allà. Ens va demanar que li donéssim una altra copa, cosa que vam fer. Seguirà anant a l'escola fins que finalitzi el desè curs.

MITES QUE VAN APAREIXENT:

- Una mare de Kunti Bandali ens va comunicar que ella creu que la copa evitarà que les noies siguin violades durant el seu període, tant quan estan dins el chhaugot com quan han de endinsar soles a la selva
- En Basti, algunes persones estaven dient a les usuàries que no les utilitzessin perquè les podia causar càncer, estant dins dels seus cossos

QUÈ VAN PENSAR LES NOIES DEL NOSTRE PROGRAMA:

Totes les noies es van sentir més còmodes amb el seu cos després del nostre taller. Són capaces de comprendre el procés biològic i les raons per les quals passa, i moltes senten que poden ara ajudar a entendre-ho a altres noies.

La majoria de les noies va considerar que la seva participació en el programa havia estat una experiència positiva, i que les seves vides han canviat a millor quan van començar a utilitzar la copa.

Per respondre a la pregunta de "Què canviaries al Rato Baltin?", La majoria de les joves van dir que no canviarien res. Se'ls va donar per puntuar els tallers en una escala del 0 al 10, 0 sent insatisfactori i 10 excel·lent. Les qüestionades van valorar els tallers amb una mitjana de 9.

AVALUACIÓ DEL PRESSUPOST

Descripció	Cost Previst	Cost Final
Salariis - personal local	Rs 243.000,00	Rs 269.280
Subministraments i recursos per als tallers	Rs 121.280,00	Rs 184.967
serveis	Rs 180.000,00	Rs 299.092
transport	Rs 227.436,00	Rs 288.741
Total NPR	Rs 771.716,00	Rs 1.042.080
Total Euro	6.710,57 €	9061,56 €
Despeses generals administratius - 10% del total en euros	671,06 €	906,15 €
total final	7.381,63 €	9967,71 €
Ràtio de canvi: 1 euro = 115 NPR (Rs)		

El pressupost del 2017 va excedir la despesa inicial proposat en 2.586 euros. Això va ocórrer per diverses raons:

1. be artsy va rebre una segona donació, inesperada en principi, de 160 copes mensuals per part de Ruby Cup
2. Aquesta donació va dur a doblar el treball requerit i els recursos necessaris, especialment en temes de kits mensuals i personal durant el viatge de seguiment.
3. Dificultat en trobar voluntaris per viatjar a West Nepal sense compensació econòmica
4. La necessitat de proveir als voluntaris de Kathmandu amb fons per a viatges i mantenició en les seves activitats relacionades amb be artsy.
5. Dificultat en contractar una infermera per solament tres o quatre mesos a l'any, requerint una remuneració més elevada del que s'esperava.

Es va prendre una gran cura per ajustar el pressupost i justificar l'augment del volum de treball i recursos generats per la donació inesperada, però no es va poder evitar un increment substancial per poder lliurar les noves copes.

Comentaris i pla de futur

Els resultats de l'avaluació ens porten a la conclusió que el projecte està funcionant bé. Els resultats de l'estudi revelen que la nostra idea inicial que les copes poden acabar amb els tabús al voltant de la menstruació i del chhaupadi era correcta. No obstant això, la nostra avaluació del programa també indica que hem d'aplicar diversos canvis per al futur.

Hem vist la necessitat de dissenyar un component per al taller destinat als homes de les comunitats objectiu, perquè es dissemini una visió de conjunt sobre el coneixement de la higiene menstrual i l'educació. Procedirem a dissenyar un taller destinat a homes per a impartir durant el 2018.

Per tal de veure l'abast total de l'impacte del Projecte entre les no usuàries de la Ruby Cup a les comunitats, prepararem un estudi per a totes les noies a les escoles col·laboradores, així com per a les participants dels grups de dones. Això es realitzarà durant el 2018.

be artsy té també en compte que hi ha una deficiència en l'aplicació del programa. Les copes són per repartir entre les noies que van a l'escola, com una manera d'abordar l'absentisme i la salut menstrual. No obstant això, no totes les noies de les comunitats objectiu poden anar a l'escola. Per exemple, algunes de les nenes estan casades, han de quedar-se a casa per ajudar les seves famílies amb les tasques de la llar, o treballar en els camps de la família. *be artsy* procurarà fer el programa i la provisió de copes mensuals més inclusiu per arribar a totes les joves en les seves circumstàncies particulars. *be artsy* està considerant aplicar un programa educatiu sobre el chhaupadi i la copa menstrual en els instituts i campus universitaris per fomentar la sensibilització sobre aquest tema, i recaptar fons per a aquest assumpte en el projecte del 2018. Això requerirà contractar una o dues persones per a tot l'any 2018 per tal que això es pugui implementar amb èxit i de manera sostenible.

Hem experimentat problemes treballant amb la nostra associació col·laboradora Nepalesa, *Starts Foundation*, durant cada pas del Projecte Pilot del 2017. Aquestes dificultats en la comunicació i subministrament de recursos humans i materials van fer que les fases d'implementació i avaluació fossin bastant dificultoses. Tot i que el Projecte Pilot del 2017 ha estat un èxit gràcies al dur treball dels voluntaris de *be artsy* i de la seva presidenta *Clara Garcia Ortes*, present al Nepal per onze mesos durant l'any, cal considerar altres opcions per assegurar efectivitat i responsabilitat. Hem treballat per construir un grup fort de voluntaris sota la bandera d'una nova ONG Nepalesa que estem creant. Aquesta nova ONG nepalesa portarà com a nom: *be artsy Kalaa Shakti Nepal* (*be artsy*, el poder de l'art).

Per concloure, a l'agost de 2017, el Govern del Nepal va aprovar una llei que penalitza aquells que obliguin a les dones a observar l'exili que ordena el chhaupadi quan estan menstruants, amb una multa de 3.000 rupies nepaleses o tres mesos de presó. No obstant això, nosaltres pensem que aquestes mesures no tindran un impacte significatiu pel que fa a la seva prevalença. La pràctica del chhaupadi està profundament imbuïda en les normes socials i pràctiques culturals. Però, és un pas significatiu cap a endavant en la direcció correcta a nivell polític, i representa un canvi d'opinió social en vies de desenvolupament. Combinat amb programes com ara el Rato Baltin, que es dedica a l'educació a nivell local i de base, fins i tot en àrees remotes on la pràctica encara existeix, creiem que hi ha un potencial important de canvi en un futur.